

Notă de fundamentare
a proiectului de Decizie privind aprobarea principiilor de stabilire a tarifelor de tip binom pentru
serviciul de distribuție prestat de operatorii de distribuție a energiei electrice concesionari

Prezentul proiect de decizie prevede aprobarea principiilor de stabilire a tarifelor de tip binom prevăzute în Anexa nr. 1 la Decizie și realizarea etapei a doua a proiectului de implementare a tarifului binom, respectiv etapa de simulare a aplicării tarifelor de tip binom la nivelul operatorilor de distribuție a energiei electrice și al utilizatorilor, pentru perioada 01 ianuarie 2022 - 31 decembrie 2022.

Utilizarea tarifelor de tip binom pentru serviciul de distribuție a energiei electrice reprezintă o practică la nivelul majorității statelor europene, la care România trebuie să se alinieze.

Prin introducerea tarifelor de tip binom pentru serviciul de distribuție a energiei electrice se urmărește stimularea utilizării raționale a rețelei de distribuție, respectiv reducerea cazurilor de solicitări de racordare la rețea pentru puteri semnificativ mai mari decât cele efectiv utilizate ulterior racordării.

De asemenea, considerarea celor două componente (putere și energie) asigură stabilirea unui sistem de tarifare bazat pe criterii obiective, care conduce la tarife care să reflecte o dimensionare mai adecvată a contravalorii serviciului de distribuție prestat utilizatorilor față de sistemul de tarifare de tip monom.

Prin Decizia ANRE nr. 71/26.01.2017 ANRE a aprobat demararea acțiunii de simulare a aplicării tarifelor de tip binom pentru serviciul de transport al energiei electrice, respectiv pentru serviciul de distribuție a energiei electrice. Din observațiile și recomandările primite de la participanții la piață, atât în cadrul procesului de consultare publică cât și în cadrul întâlnirilor dintre ANRE și operatorii de rețea, a rezultat că implementarea tarifelor de tip binom este un proces complex, care necesită etape pregătitoare pentru toți participanții la piață.

Conform calendarului de implementare aprobat au fost stabilite următoarele etape:

- 1) simularea aplicării tarifelor de tip binom **la nivelul operatorilor de rețea**, *prevăzută pentru anul 2017*;
- 2) simularea aplicării tarifelor de tip binom **la nivelul operatorilor de rețea și al utilizatorilor rețelelor electrice**, *prevăzută cu începere de la 01 ianuarie 2018*.

Pe parcursul anului 2017 a fost realizată prima etapă a proiectului, respectiv de simulare a aplicării tarifelor de tip binom la nivelul operatorilor de rețea, avându-se în vedere următoarele aspecte: reflectarea costurilor utilizării rețelei electrice prin componenta de putere, verificarea gradului de recuperare a veniturilor pentru asigurarea stabilității veniturilor operatorilor de rețea, identificarea nevoilor privind adaptarea de către operatorii de rețea a sistemelor de facturare, monitorizare și gestiune a clienților la noua structură tarifară, întreprinderea de demersuri din partea operatorilor pentru emiterea avizelor tehnice de racordare/certificatelor de racordare pentru toți utilizatorii rețelei electrice.

În această etapă de implementare a tarifelor de tip binom se au în vedere următoarele obiective:

- informarea utilizatorilor cu privire la implementarea noului sistem de tarifare, de către ANRE și de către operatorii de distribuție, direct sau prin intermediul furnizorilor de energie electrică;
- obligația operatorilor de distribuție de a pune la dispoziția utilizatorilor de rețea și furnizorilor acestora, la cerere, datele necesare pentru calculul facturii pe baza tarifului de tip binom. Utilizatorii de rețea care doresc să simuleze aplicarea tarifului de tip binom vor primi, la cerere, de la operatorii de distribuție, datele de facturare necesare;
- obligația operatorilor de distribuție de a asigura/finaliza adaptarea sistemelor informatice la noul sistem de tarifare;
- modificarea puterii contractate de consumatori, astfel încât aceasta să reflecte în mod corect puterea efectiv utilizată.

Din analiza datelor rezultate în prima etapă a proiectului s-a evidențiat faptul că introducerea tarifului de tip binom are un impact semnificativ în ceea ce privește nivelul la care sunt tarifați utilizatorii, comparativ cu nivelul actual de aplicare a tarifelor de tip monom, mai ales în cazul utilizatorilor casnici.

În consecință, ANRE a elaborat un nou set de principii de stabilire a tarifelor de tip binom pentru următoarea etapă de simulare a aplicării acestora.

Astfel, propunem ca recuperarea costurilor de către operatorii de distribuție concesionari să fie asigurată astfel:

- 50% din valoarea costurilor prognozate de OPEX și CAPEX prin componenta tarifară de putere, aplicată consumatorilor racordați la IT, MT și la JT cu puteri contractate de cel puțin 30 kVA (TPC);

- 25% valoarea costurilor prognozate de OPEX aferent nivelului de JT prin componenta tarifară fixă, aplicată consumatorilor racordați la JT cu puteri contractate sub 30 kVA (TF);
- 10% din valoarea costurilor prognozate de OPEX prin componenta aferentă puterii aprobate pentru evacuare în RED, aplicată locurilor de producere (TPP);
- Costurile prognozate pentru achiziția energiei electrice pentru acoperirea CPT, prin componenta de energie (TE) aplicată consumatorilor și producătorilor, pentru energia consumată;
- Costurile de operare rețea, respectiv diferența care se stabilește între totalul costurilor care compun venitul reglementat și costurile considerate la determinarea celorlalte componente tarifare ale tarifului de tip binom, prin componenta de energie (TOR), aplicată consumatorilor și producătorilor, pentru energia consumată.

Componentele tarifare menționate, prevăzute a fi determinate și utilizate de operatori pentru perioada de simulare, sunt prezentate în tabelul anexat.

Menționăm că se preconizează o creștere progresivă a ponderii costurilor acoperite prin componente tarifare de putere și/sau componente tarifare fixe, astfel încât toate costurile de CAPEX și OPEX să fie recuperate prin componente tarifare de putere și/sau componente tarifare fixe, iar costurile aferente CPT prin componenta de energie.

La stabilirea componentelor tarifare specifice de putere aplicate consumatorilor (TPC) prevăzute la art. 5 din Anexa nr. 1 la Decizie, puterea aprobată pentru nivelurile de tensiune inferioare este ajustată cu următorii coeficienți subunitari: S1 = coeficient de simultaneitate IT-MT, S2 coeficient de simultaneitate MT-JT. Coeficienții utilizați au în vedere raportul dintre capacitatea transformatoarelor și puterea aprobată deoarece dimensionarea puterii transformatoarelor din posturile/stațiile de transformare au în vedere coeficienții de simultaneitate a puterii contractate a utilizatorilor racordați în rețelele de distribuție din aval.

Se prevede ca la stabilirea acestei componente tarifare să se ia în considerare puterea contractată, prin urmare în proiectul de Decizie s-a prevăzut și obligația operatorilor să notifice consumatorii în vederea declarării/actualizării puterii contractate și să îi informeze pe aceștia asupra menținerii de către operator a puterii la nivelul aprobat pe o perioadă limitată de trei ani, în cazul în care aceasta nu este utilizată.

De asemenea, s-a prevăzut ca puterea contractată de consumatori să poată fi modificată la un interval de cel puțin șase luni.

Pentru perioada de simulare, în vederea determinării componentei tarifare de putere aplicată la consumatori, în locul puterii contractate se poate lua în considerare puterea maxim absorbită din primele trei luni ale anului 2022.

Pentru consumatorii racordați la JT cu puteri contractate sub 30 kVA, în vederea evitării unui impact semnificativ al introducerii tarifării în funcție de putere în totalul facturii, se propune utilizarea unei componente tarifare fixe (TF) prevăzute la art. 9 din Anexa nr. 1 la Decizie, care este stabilită în funcție de numărul locurilor de consum cu puteri contractate sub 30 kVA, avându-se în vedere o implementare treptată a facturării în funcție de puterea contractată.

Se propune ca prosumatorii și operatorii de distribuție, alții decât cei concesionari să fie încadrați, din punct de vedere al tarifelor de distribuție aplicate, în categoria consumatorilor.

În cazul producătorilor, pentru energia evacuată, se propune introducerea unei componente tarifare de putere, unică pentru toate nivelurile de tensiune, exprimată în lei/MVA/zi, determinată conform art. 12 din Anexa nr. 1 la Decizie.

Prin această componentă tarifară se acoperă costuri de operare a rețelelor de distribuție utilizate de producători pentru evacuarea energiei electrice.

Menționăm că introducerea acestei componente tarifare pe putere pentru producătorii racordați în rețelele de distribuție este în acord cu prevederile art. 18 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică.

Pentru recuperarea costurilor aferente achiziției de energie electrică pentru CPT se propune introducerea unei componente tarifare de energie distincte (TE) prevăzute la art. 14 din Anexa nr. 1 la Decizie iar pentru recuperarea diferenței de costuri neacoperite prin celelalte componente tarifare antementionate, este prevăzută componenta tarifară de energie TOR, prevăzută la art. 15 din Anexa nr. 1 la Decizie.

Tarifele de tip binom se determină astfel încât venitul total prognozat a fi obținut prin aplicarea acestora să asigure recuperarea venitului reglementat anual al operatorilor de distribuție a energiei electrice concesionari.

ANRE consideră oportună aplicarea efectivă a noului sistem de tarifare începând cu următoarea perioadă de reglementare, respectiv din anul 2024, având în vedere faptul că implementarea tarifelor de tip binom pentru serviciul de distribuție a energiei electrice reprezintă un proiect

complex, care trebuie pus în practică cu acordarea unei atenții sporite procesului de comunicare și de informare corectă și detaliată a opiniei publice, cu suficient timp înainte de aplicarea efectivă. ANRE are în vedere implementarea tarifelor binom în această fază pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.

Componentele tarifare ale tarifelor de tip binom aplicate în cadrul simulării vor fi determinate și utilizate de fiecare operator de distribuție concesionar conform principiilor prevăzute în Anexa nr. 1 la Decizie, pe baza cantităților de energie electrică distribuite și a veniturilor reglementate care au stat la baza aprobării tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice (de tip monom) pentru perioada de simulare precum și a celorlalte date tehnice valabile la data de 31.12.2021.

Pentru operatorul Distribuție Energie Electrică România S.A. se prevede stabilirea unui singur set de tarife de tip binom valabil pentru zonele Muntenia Nord, Transilvania Sud și Transilvania Nord. Operatorii de distribuție concesionari au obligația să pună la dispoziția utilizatorilor de rețea și furnizorilor acestora, la cerere, datele necesare pentru calculul facturii pe baza tarifului de tip binom.

Datele de monitorizare a simulării aplicării tarifului de tip binom pentru serviciul de distribuție a energiei electrice din această etapă vor fi transmise de operatorii de distribuție concesionari la ANRE, până la data de 15 februarie 2023, în formatul prevăzut în Anexa nr. 2 la Decizie.

Tabel

Aplicare componente tarifare ale tarifelor de tip binom pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de operatorii de distribuție concesionari

Componente tarifare pentru tarif de tip binom	componenta putere aplicată la producători (TPP)	componenta putere aplicată la consumatori IT, MT și JT cu puteri contractate de cel puțin 30 kVA (TPC)	componenta fixă aplicată consumatorilor racordați la JT cu puteri contractate sub 30 kVA (TF)	componenta energie corespunzătoare acoperire cost CPT (TE)	componenta energie corespunzătoare acoperire costuri de operare rețea (TOR)
Costuri recuperate	10% din OPEX	50% CAPEX + 50% OPEX	25% din OPEX JT	Costuri achiziție energie electrică pentru acoperirea CPT	Restul costurilor
UM	lei/MVA/zi	lei/MVA/zi	lei/zi	lei/MWh	lei/MWh
consumatori IT		X		X	X
consumatori MT		X		X	X
consumatori JT putere >=30 kVA		X		X	X
consumatori JT putere <30 kVA			X	X	X
producatori IT, MT, JT	X			X	X